

VZW DE STEENSCHUIT *Helpt mensen timmeren aan hun leven*

In Boom kunnen langdurig werkzoekenden hun kansen op de arbeidsmarkt opkrikken. Bij vzw De Steenschuit kunnen ze terecht voor een opleiding houtbewerking. Wie echt gemotiveerd is, kan meebouwen aan de *New Belgica*, een replica van het beroemde Belgische poolschip, in mei 1940 gekelderd door Duitse bommen.

Arne D'HONT

Twee loods, waarin een majestueuze romp stilaan zichtbaar wordt. Een museum met aansluitend een winkeltje en een opleidingslokaal. vzw De Steenschuit biedt duidelijk meer dan opleidingen alleen. „Ons doel is sociaal, maatschappelijk en historisch tegelijk”, zegt Eddy STUER, bezieler van het project.

Boom en omstreken vergleden in de jaren 1970 in een diepe crisis als gevolg van het uitsterven van de aloude steenbakkerijen. Ook bijbehorende scheepsbouw en scheepstrafiek stortten in. „Ooit werkte zowat iedereen hier in de steenbakkerijen”, vertelt Harry Van Rooijen, erfgoeddeskundige van de Rupelstreek. „Bakstenen werden in een zogeheten steenschuit over de Rupel vervoerd naar overal in het land. Door de energiecrisis zagen de industriëlen zich genoodzaakt meer efficiënte en dus arbeidsbesparende ovens te installeren, waardoor velen hun baan verloren.”

De gemeenschap was ontwricht, de regering hoopte met een reconversieplan de streek te redden. „Dat plan hield in dat de kleiputten werden opgevuld met afval”, legt Eddy Stuer van vzw De Steenschuit uit. Na massaal protest van de buurtbewoners en dankzij initiatieven om de oude steenbakkerijen te bewaren, konden Bomenaren de regering

Eddy Stuer, bezieler van De Steenschuit, wil bovenal mensen aan een baan helpen. © Arne D'hont

ervan weerhouden de historische industriësites weg te vagen.

Een van die initiatieven was vzw De Steenschuit. „De talrijke werklozen, de scheepswerven die ermee kapten... Ik kon het niet langer aanzien. Wat als we nu eens samen een steenschuit zouden nabouwen?”, vertelt Eddy Stuer.

Hij haalde de mosterd in Leliestad in Nederland, waar dankzij de Bataviawerf het varend erfgoed uit de zeventiende eeuw bleef voortbestaan. Daar bouwden ze op ambachtelijke wijze historische schepen na en van over heel Nederland kwamen dagjestoeristen kijken.

Aanvankelijk wilde Stuer de typische steenschuit nabou-

wen met oude technieken gelinkt aan de Rupelstreek. Oude ambachten opnieuw aanleren, komt op de huidige arbeidsmarkt echter niemand ten goede, vond de VDAB. „We kozen dus voor een schip dat we met moderne houtbewerkingstechnieken konden bouwen en dat gelinkt was aan de streek”, zegt Stuer. „Zo begon de constructie van de tweemastschoener *Rupel*, die bakstenen over zee voerde.”

vzw De Steenschuit biedt daarmee langdurig werklozen en kansarmen een opleiding houtbewerking aan. Iedere deelnemer werkt zes maanden lang in zijn eigen tempo om de technieken onder de knie te krijgen. Bovendien krijgt hij ook psy-

chosociale begeleiding en leert hij de attitudes die vereist zijn om een job te behouden.

De opleiding is erkend door de VDAB, de deelnemers ontvangen een opleidingspremie bovenop hun uitkering. Wie zijn opleiding volbrengt, mag de resterende tijd van zijn periode helpen aan de bouw van het schip.

„Werken aan het schip is voor velen de drijfveer om de opleiding te voltooien”, weet Stuer. „De deelnemers leren ook moeilijke en moderne technieken aan, die je bij regulier schrijnwerk zelden tegenkomt. Tijdens de opleiding proberen we de mensen aan een baan te helpen. Sommige deelnemers wil-

len zelfs blijven werken aan het schip, omdat ze het project genegen zijn geworden.”

Omdat de nadruk ligt op de opleiding en het schip daarbij slechts een middel is, vordert de bouw traag. Sinds de oprichting van de vzw in 1991 werden twee schepen te water gelaten: *De Rupel* gevolgd door *De Gentse Barge*. *De Gentse Barge* is gebouwd in samenwerking met een ander sociaal project, het beeldhouwerscollectief Loods 13 uit Gent.

Het derde schip wordt het grootste en het bekendste. *De New Belgica* is een replica van de driemaster *Belgica*, waarmee ontdekkingsreiziger Adrien de Gerlache en zijn bemanning de eersten werden die overwinterden op Antarctica. De poolreis van de *Belgica*, die plaatsvond van 1897 tot 1899, was de eerste wetenschappelijke expeditie naar de Zuidpool. Het schip kwam echter vast te liggen in het ijs. Pas vijftien maanden en een vreselijke winter later kon de expeditie het continent verlaten.

„Bij De Steenschuit willen we ook geschiedenis tot leven brengen”, zegt Eddy Stuer. „Waar we bij de vorige twee schepen kozen voor lokaal erfgoed, kiezen we nu een nationaal en zelfs internationaal bekend schip.”

Het project blijkt zo boeiend dat sommige deelnemers willen blijven

Die extra bekendheid zal de financiering van het project ten goede komen, hoopt hij. „De overheidssubsidies schieten tekort voor een project als dit. Daarom zetten we in op diverse kanalen, waaronder toerisme. De grootste schenkingen komen echter van grote havenbedrijven als BASF, die we in ruil bijvoorbeeld recepties aan boord van het schip kunnen aanbieden als het af is. Natuurlijk zijn alle schenkingen, klein of groot, welkom. Voorts verkopen we ons eigen bier, jenever en chocolade aan de vele, vooral buitenlandse, bezoekers aan de werf.”

De website www.newbelgica.be bundelt alle informatie over het opleidingsproject met de replica van de *New Belgica*. Wie meer wil weten over vzw De Steenschuit, of wie het project wil steunen, kan contact opnemen met Eddy Stuer via het telefoonnummer 0476 86 12 00.

Met de reconstructie van de gezonken *Belgica* wil De Steenschuit ook geschiedenis tot leven brengen. © Arne D'hont

De bouw van de *New Belgica* vordert traag maar gestaag, en blijkt hoogst leerrijk voor de deelnemers. © Arne D'hont